

Шочмо эл, порылык да чын верч!

Будь готов /

28-ше (3676) №,
2024 ий 12 июль,
кугарня

0+

Ямде лий

1933 ий 1 февраль годсек лектеш.

Келшымаш пайрем ушен

Пайрем-годым.

Эртыше каныш кечыште Медведово районысо Руэм посёлко воктенyse ипподром түрлө түсан пеледыш олыкым ушештарен. Тушто XXIV федеральный Сабантуй эртаралтын. Пайремышке Россияyse 70 утла регион гыч уна-влак толыныт. Марий Эл федеральный Сабантуйым кокымшо гана эртарен. Икымшыже 2004 ийыште лийын.

Пайремым почмаште Марий Эл Республикын Вуйлатышыже Ю.В.Зайцев ден Татарстан Республикын Раисше Р.Н.Минниханов саламлениыт да таум ойленит.

– Сабантуй – тиде келшымаш пайрем. Тыште ны религий, ны национальность уке. Ме изак-шоллак гай улына. Сабантуй – тиде спорт, таҥасымаш, модмаш, весела кумыл да тамле кочкыш, – ойлен Р.Н.Минниханов.

Пайрем мурымаш-куштымашлан поян лийын. Усталык коллектив-влак марий мландын унам вашлийын моштымжым, республикыште түрлө калыкын келшен илымыжым, нунын поян тувьраш ден йўлаштым ончыктениыт. Татар калык пайремын эртыме корныжым радамлениыт. Сабантуй

түрлө сынан спорт таҥасымашым эртарыме дене ойыртемалтын. Пайремышке йоча-шамычат ушненыт. Усталыкыштым түрлө вере ончыктениыт. Теве пони дене кудалыштын таҥасымаште Анна Шашкина (Савинысе йоча интернат-пёрт), Кира Гайсина (Йошкар-Ола), Малика Солломенникова (Озан) сенгышыш лектыныт. Нуным кўшыл снимкыште ужда.

Шушаш ийыште тыгай пайрем Якутийыште эртаралтшаш.

Л.ГРИГОРЬЕВА,
М.СКОБЕЛЕВИН да
В.МАМАЕВАН фотошт.

ПОДПИСКЕ

2024 ийын кокымшо пелийжылан «Ямде лий» газетлан кажне тылзын 15-ше числа марте возалташ лиеш. Индекс: П4696.

Шочмо йылме – уш-акыл вий

Шочмо тўвырам пагалымаш да аралымаш, марий йылмым палымаш да аклымаш ўдыр-рвезе-влакым ты ганат иквереш чумырен. Нуно Российысе калык-влакын шочмо йылмышт да литературышт дене федеральный олимпиадын иктешлыше йыжынгыштыже шинчымашыштым тергенит. Тыгай таңасымаш кокымшо ий эртаралтын. Тушко Марий Эл, Татарстан, Башкортостан республикласе түрлө школышто тунемше-влак ушненит. Ты гана иктешлыше йыжынгыште 115

ўдыр-рвезе таңасен. 33 тунемше сенымашке шуын. Нуным Марий кугыжаныш университетыште саламленит, 2-шо да 3-шо степенян диплом дене палемденит.

Морко район гыч вич тунемше: Ольга ден Максим Степановыт, Ксения ден Алеся Григорьевыт (Унчо), Регина Григорьева (Энерсола) – келге шинчымашым ончыктен. Ўдыр-влакым (снимкыште) тунуктышышт Р.Н.Петрова да Э.В.Александрова дене пырля ужда.

А.НИКОЛАЕВА.
Р.ПЕТРОВАН фотожо.

Тоштерлашке коштына

Школыштына тоштер уло. Тушто марий литератур, ИКН предметла дене урокым коклан эртарена. Школын эртыме корныжо, ял илыш, калык нерген поян материал-влак аралалтыт. Ожнысо арвер-шамыч дене палыме лийына.

Школ пеленысе каныме лагерыш коштмо годым Лиза йол-

таш ўдырем дене ял клубысо тоштерыш миенна (снимкыште). Мыланна ожнысо пөрт пеш келшен. Ятыр ўзгарым кидышкына кучен онченна.

Тоштер – эртыме корным шарныктыше вер.

Карина САВИНОВА.
Звенигово, Эсмекпляк.
Фотом еш архив гыч налме.

Российысе увер

Россий Федерацийын мер палатыже Ешын идалыкшылан пөлеклалтше «Моя большая семья» почеламут конкурсым увертарен. Участник-влак шке возымо поэзий аршашыштым колтышаш улыт. Тичмаш увер – vsekonkursy.ru сайтыште.

6 ияш гыч 25 ий марте кумулан кажне ен «Премия Первых» всероссийский конкурсышко ушнен кертеш. Йодмашым 15 июль марте колташ лишеш. Тұрыс уверым премия.дети сайтыште ончыман.

Йочан усталыкшым виандыме шонымаш дене «Детский книгоход» всероссийский конкурс эртаралтеш. Тушко 5-17 ияш ўдыр-рвезе-влак ушнен кертыт. Тичмаш уверым tuntuk.ru сайтыште ончаш лишеш.

Марий Элысе увер

Волжск оласе лицейысе 107-ше отдельный специальный бригадын Боевой чап тоштерже Юл кундем федерал округын «Герой Отечества» мер проектыштыже сенгышшы лектын. Эн сай музей семын палемденит.

Киров олаште скоростной радиотелеграфий дене Российын первенствыже да чемпионатше эртаралтыныт. Тушто Республикысе технике усталык рўдерын тунемшыже-влак сенгышшы лектыныт. Марий Элын командыже кокымшо верым сенген налын.

Йошкар-Олаште тўвыра да каныме рўдö паркыште «Свет от семей Марий Эл» поро кумылым ончыктымо акций эртаралтын. Ярмигаште тунемше-влакын поделкыштым да сувенирыштым ужаленыт. Погымо оксам специальный военный операцийыш полыш семын колтат.

Көрдө ялысе каныме лагерьыште

Оршанке район Көрдө ялыште «Большая Медведица» каныме лагерь кумшо ий пашам ышта. Моткоч сыне верыште верланен. Йырымваш садер. Икшыве-шамыч воктенысе пүяш йүштылаш коштыт, колым кучат. Участкыште түрлө вондер, пеледыш чоным куандарат. Пу гыч ыштыме маска, изи вудвакш, пашма, вуверкуван пөртшө йомак сыным пуртат. Модаш келыштарыме спорт площадкат уло.

«Дети спорта» отрядын вожатыйже Дарья Кленова – йоча-влак дене пырля.

– Самырык тукумлан яра жапым пайдалын да веселан эрта-раш кугу тўткышым ойырена. Кажне сменын – шке направленийже. Йоча-влак пионербол, бисер дене шерлыме, сўретлы-маш да моло кружокыш коштын кертыт. Кечылан вич гана пукшена. Вашлиймашлаште түрлө темым авалтена. «Ораторское искусство» мастер-классыш йылме, йўк дене пашам ыштыше специалист, тренер Екатерина Гребневам ўжынна, – ойла директорын воспитаний паша шотышто алмаштышыже Т.М.Рябчикова.

Екатерина Гребнева (пурлаште).

Роман Вентерев.

Кызытсе куд отрядыште 125 икшыве кана. «Вектор успеха» кокымшо сменыште 7-16 ияш йоча-влак лийыныт. Нунын дене студент-шамыч пашам ыштат. Ёдыр-рвезе-влак чолга, шке сомылыштым палыше улыт. Евгений Анисимов Юлтех кугыжаныш университетыште тунемеш. Кодшо ийлаште тудо тыште диджейлан, вожатыйлан ыштен. Тений – кугурак вожатый.

– Смене лидер-влакым куштымо направлений дене кылдалтын. Сеңымашыш шуаш шуко палыман. Йоча-шамыч кўкиё лектышыш шумо шотышто кўлешан ятыр шинчымашым налыт. Каныме жапыште ўдыр-рвезе-влакын ик тўн задачыт – проектм ямдылымаш да тудым аралы-маш. Кажне арня ойыртемалтышын да оңайын эрта. Ик кечын икшыве-шамыч цирк программаште усталыкыштым ончыктеныт. Сценарийым, костюмым

ямдыленыт. Шке рольыштым моткоч сайын модыныт. Мероприятий чылалан келиен. Самырык-шамычын кечыштымат рўжге да веселан палемденна, – палдара Евгений.

Мийымына годым йоча-влак «Молодое поколение» модыш дене модыныт. Нунылан түрлө станцийым ямдыленыт. Кўчык жапыште икмыняр вел куштымашым онченна, мурым колыштынна, тангасымашым эскеренна. Самырык тукум дене пырля шкежат йоча пагытнам шарналтенна.

– Мый Йошкар-Олаште илем. 30-шо номеран школышто тунемам. 7-ше классыш вонченнам. Тышке икымше гана толынам. Вожатый-шамычлан кугу таум каласынем. Кажне мероприятие шарнымашым кода. Кастене сорта тул йыр погынена. Тиде кече мо дене келыше нерген кутырена, ик-

тешлымашым ыштена. Лагерь кумдыкышто кок маска, ирсёсна, рывыж илат. Янлык-влакым шке шинча дене ужаш – тиде кугу куан, – каласкала Роман Вентерев.

«Сектор приз» отрядыште каныше Артём Макаров ден кок йолташыже Озан гыч лийыныт. Нунылан спорт секцийлаш, кружоклаш кошташ келшен. Рвезе-влак лагерьыш вес ганат толаш шонат. Тыгаяк куан кумылжо дене Звенигово район Шолэнгер гыч Ростислав Иванов палдарен.

Кенеж каныш – ик эн вучымо пагыт. Жап писын эрта. Сай шарнымашым кодыжо манын, тудым пайдалын кучылт моштыза. «Навстречу тайнам» нылымше смене 23 июль гыч 5 август марте пашам ышта. Теат возалтын кертыда.

З.ТИМОФЕЕВА.
И.РЕЧКИНЫН да лагерьын архивше гыч налме фото-влак.

Сылне эгер

Шоя-Кузнецово Йошкар-Ола деч 16 километр тораште верланен. Ял воктене Монага йоген эрта. Иктаж 40 ий ончыч эгер пундашым эрыктенят. Келгытше 8 метр лийын. Ик жап пүяленят, плотинамат ышташ шоненят. Но тиде шонемаш илышыш шындаралтын огыл. «Овощевод» совхоз эгер сер воктеке түрлө вожсаскам шынден. Вүд пелен чылажат одарланен кушкын.

Кызыт Монага талаянган. Йүштылашат огыт пуро. Изи эгер гынат, кенезым тушко садак миен толаш чон шупшеш. Шукын колым кучат, пүртүс воктеке каналташ коштыт. Пайдаже уло. Шокшо годым вүдыжгым ешара, юалгым конда. Сылне эгер – шочмо кундемын поянлыкше.

Л.АЛЕКСЕЕВА.

Валей икса

Морко район Ышүттүр ялыште икмарда капан, суралге кучык пондашан, ала-кушко эре вашкыше Валей кугызай илен. Кугу Ачамланде сар годым мемнан ял рвезе дене фашист кашак ваштареш кредалын. Шкеже Пошкырт кундемыште татар ешыште шочын-кушкын. Сар пытымек, Степан йолташыж деке унала толын да Ышүттүрыштак илаш кодын. Ожно тудо ял староста лийын. Йоча-влакым памашшинчам почаш таратен, пүям пүялыктен, мочылам ышташ коремыште лакым күнчен. Тунамак мелиораторын сомылжым шуктен. Куп гыч Ышүт энерышке вүдым кольмо дене корен колтен. Нөлпер дене авырлалтше тиде корем лопым кызыт Валей икса манят.

Е.СЕМЁНОВА.

Патыр тумо

Родо-тукумем Морко кундемын ик эн сылне верыштыже – Ышүттүр ялыште – ила. Ачамын пөрт ваштарешыже ужал пүнчерла сылнын койын йүклана. Пакча шенгелне памашшинча яндар вүдшө дене куандара, да кечын шкеж деке ўжеш. Вес велне нөлперан тошкем шонанпыл гай түрлө тус дене волгалтеш. Тора гыч чылт түрлеман солык гай коеш. Кенезым изижгекугужге Ышүтыш йүштылаш коштыт. Шокшо кечыште эгер гыч лекмет ок шу. А сер воктеныже але тусо олыкыштыжо могой сылне! Ломберан, шүшпык йүкан, түрлө пеледышан мотор вер! Вершөр түрлө емыжлан поян. Ял калык модым, пөчыжым пога. Ме снегым Изнур ял шенгекрыла погаш коштына. Колхоз лийме годым Пеледыш пайремымат туштыла эртаренят. Кызыт тиде вер вашталтын. Чодыражат вес семын коеш. Кугу тумым (сним-

Снимкыште:
Ольга Волкова.

кыште) ужын, чылт өрмалгышна. Тиде пушенгым кум ег ондал шогалеш гынат, кид вашла огеш шу. Пушенге кугу оза гай койын кушкеш. Тек тудо ончыкыжымат мемнам порын вашлиеш.

С.СЕРГЕЕВА.
В.ВОЛКОВЫН фотожо.

Шочмо мланде

Шочмо-кушмо мланде – тиде лаштыра ото, шем кожла, кумданур, яндар вүд... А кушеч тудо тўналеш? Илыме пөрт гыч, кудывечысе икымше йолтошкалтыш гыч, урем пече воктенысе ломбогыч, тошкемыште шогышо кудыр йолван куэ гыч...

Морко кундемыште 23 тўвыра пөрт пашам ышта. Кенезым йоча-влаклан кугу тўткышым ойырат. Тений «Марий Элыште – каникул» фестивалышке ушнымо. Кораксола тўвыра пөрт пелен «Кече» сводный отрядым чумырымо. Ик

кечын ўдыр-рвезе-влакым Шўргыялышке экскурсий дене намиенам (снимкыште). Валентин купым ончыктенам, Пөтыр кырыкыш кўзыктенам, изак-шоляк Янсит ден Яким нерген каласкаленам. Янситше яллан тўналтышым пыштен, Якимын суртшо корем серыште лийын. Тыге Яким корем шочын. Пөтыр курыккок уремым ойыра. Йоча-влаклан Шўргыял памаш, ямле пүртүс поснак келшенят.

Е.В.ГРИГОРЬЕВА.
Фотом еш архив гыч налме.

«Спартакын» чолга футболлистше

Кодшо кечылаште Чебоксар олаште XVII йоча футбол турнир эртаралтын. Тушто Йошкар-Ола гыч «Спартак» футбол командe Марий Элын чапшым кўкшын арален да ший лигыште икымше верым сенен налын. Ты командын ик эн чолга модшыжо – Йошкар-Оласе 2-шо номеран школышто тунемше Богдан Речкин (снимкыште). Тудо спортлан изинек шўман. Кумшо классыш вончышо рвезе йоча-сад гычак бассейныш коштын. Варажым Морко район Кортасэнгер ялыште илыше кочаже Василий Иванович семынак футболлан кумылангын.

даблбол турнирыште 3-шо верым налын. Чыла тангасымаштат чолгалыкшым ончыктен. Ойыртемалтше футболлистын усталыкшым тренерат шекланен. 2024 ий апрель гыч тудым «Спартак» командыш кусареныт.

– Футбол дене ончыкыжы-мат кылым кучаиш тўналам. Тренерем Александр Михайлович Ласточкинлан кугу таум каласем. Йонылышым ужеш да жапыштыже тўрлаш полша, – ойла рвезе.

Йолташ – энгертыш

Богданын йолташыже – Илья Кудрявцев. Тудат тиде командын тале футболлистше. Ныл ияшак секцийыш кошташ тўналын. Тангасымашлаште тыршен модмыжлан ятыр гана диплом, Чап грамот да медаль-влак дене палемдалтын. Богдан, йолташыжым ончен, спортлан эшеат чот шўмангын. Велосипед, самокат дене пырля куда-лыштыт (снимкыште), шахмат дене модыт.

– Йочам спорт дене кылым кучаиш изинек туныктыман. Икшыве яра жапшым пайдалын кучылт моштышаиш, – ойла Богданын аваже Надежда Алексеевна. – Спорт тазалыккланат пайдале, тунеммаштат сенымашыш шуаш полша.

З.ТИМОФЕЕВА.

Фото-влакым еш архив гыч налме.

Сенымаш верч

Богданын кажне эрже зарядке гыч тўналеш. Турникыште шкенжым нўлта, моло упражненийым ышта. Тренировкыш арняште ныл гана коштеш. 2023 ийыште «Юниор» командыште модын. Монобол ден

Сенымаш

Игорь Дмитриев (снимкыште) спортышто кўкшў сенымашке шумыжлан кўра Медведево район администраций главан грантшым сенен налын. Тудо Медведево район Нурма школышто 9-ше классым тунем пытарен. Спорт да туризм дене лу ий наре кылым куча. Российысе тангасымашлаштат ятыр гана сенышыш лектын.

Фотом еш архив гыч налме.

Физкультура

Шахмат дене ончылно

Лиана Вальнер Морко район Зеленогорск школышто 9-ше классым сайын тунем пытарен. Биологий дене олимпиадышке, конкурслашке да школышто эртарыме мероприятийлаш кумылын ушнен. «Природа глазами детей» район конкурсышто сенышыш лектын. Чолга ўдыр спортыштат кўкшў лектышым ончыктен. Шым ияшыж годым тудым кочаже шахмат дене модаш кумылангден. 2018 ийыште спортын тиде видше дене турнирыште шкенжым икымше гана терген да Чап грамот дене палемдалтын. Морко кундемшытыже эртаралтше Марий Эл Республикысе образованийын сулло пашаенже В.И.Иванова лўмеш шахмат дене первенствыште кажне ийын сенымашке шуын. Лиана гай тунемше кугешныме кумылым луктеш.

Н.МАЛИНИНА.

Пырля модына

Каникуллан ялышке шуко йоча толын. Ме, пырля погынен, пасушко модаш коштына. Тўрлў модышым шарналтена. Лаптала, футболла модаш утларак йўратена. Шижынат огына шукто, жап эртенат кая, пычкемышалташат тўналеш. Тыгак шыже толын шуэш. Йоча-шамыч уэш олашке кудалыт. Но ме весела канышнам огына мондо. Уэш пырля лийме жапым вучаш тўналына.

Алина АЛЕКСАНДРОВА.
Советский, Шуарсола.

Копшанге урок

Элексей коча молгунамсе се-мынак тачат эр кынеле. Вачуьмбакше пинчакшым пыштышат, малыше-влакым помыжалтараш огыл манын, уремыш лекте. Икмынjar жап кавам туслен ончышто. Йур лийшашлан амал уке гаяк. Но ко пала, ала тачат кечывал деч вара выжгыкташ тунгалеш. Йора эше жапыштыже паренгым шынден кодышт.

Роколмам шындымышт деч вара жап шукат ыш эрте, уjar шудыжо кояшат тунгалеш.

– Эх-хе-хе, – шонгыен кугун шулалта да шке шотшо дене мутланаш пижеш: – *Копшанге-влакым погаш гын, кеч изиш гынат пайдаже лиеш. Тиде пашашке уныкам-влакым ушышаш. Пашалан изинек тунемыт гын, вес гана илашышт куштылго лиеш.*

Кече ятыр кушкө кузен шумек, Мичу ден Ольош мален кынелыт.

– *Уныкам-шамыч, таче колым кучаш каена, –* чоян ончалын, коча мутым луктеш.

– *Ур-ра-а!* – рвезе-влак куанен кычкыралыт.

– *А нине банкыже молан, кочай? Колым опташ мо?* – йодеш Ольош.

– *Айста почешем, –* манын, коча пакча могырыш ошкылеш. – *Колым кучаш изиш варарак каена. А кызыт ончалза паренге пакчанам. Уjarген шогалмыжым эскерен, чон куана. Копшанге-шамыч деч огына утаре гын, яра вондо веле кодеш. Тыланда банкылаш паренгын тушманже-влакым шотлен погаш заданий лиеш. Коктынат витле гыч погыза. Тунам вара колым кучаш каена.*

– *Эй, витле шуко мо? Мый тыманмеш погем, –* пелешта нылымше классыш вончышо Мичу да пашалан пижеш.

– *Шукак огыл, но кажне*

вожсаска шудышто туткын ончыман, уке гын, пайдаже ок лий, – ойла коча. Йыран коклашке пурен шогалын, йоча-влак семянак копшанге-шамычым банкыш опташ тунгалеш.

Ольош атышкыже лу копшангым пышта да пашаже чыгынен шогалеш. Лу деч вара могай числа лийшашым рвезе огеш пале. *«Эх, Мичун шотлаш туныкташ точымыж годым молан модаш лектын куржым гын», –* пелешта тений школыш каяш ямдылалтше икшыве.

– *Кумло кокыт, кумло кумыт, –* шотла изаже. – *Ура-а! Мыйын витле копшанге, кочай!*

– *А тыйын мынjar, Ольош? –* йодеш шонгыен.

– *Ит ойгыро.*

Нуно чылан икгай улыт. А мынjar тушманым «пленыш налмет» шотлен лукташ йосö огыл. Туге вет, Мичу? – рвезым чоянрак ончалеш коча.

– *Уке. Йосö огыл, –* аптыра-ненрак пелешта уныка.

– *Тугеже ала Ольошлан полшет ыле?*

– *Кочай, а тый шкеже мынjar тушманым «пленыш налынат»? –* йодеш Мичу.

– *Тыйын деч кандашылан шукрыак.*

– *Тугеже тыйын –* витле кандаш копшанге. Ольошын мынjar копшангыже улмым палашлан

– *Мыйын? Шотлен омыл, –* ондален каласымыжлан чеверга йоча.

– *Молан?*

– *А тудо лу деч умбакыже шотлен ок мошо, –* пушкыл пелешта изаже.

– *Мый... Мый чечасак шотлем, –* манын, Ольош банкыжым кумыкта.

– *Ой, мом ыштыльыч?! –* лудын кычкыралеш кугыза. – *Погыза вайшерак! Авырыза! Иктымат ида колто!*

– *Мыйын копшангем-шамычым ида тукö! Мый нуным погенам! Атышкем оптыза! –* шортшашла ойла Ольош.

– *Йора, йора, уныкам. Мландымбач поген налкекына, чыла тылатак нуэна. Тыят пого, –* Элексей рвезым лыпландара.

– *Йора, кочай. Мый нуным ом чамане, –* порын каласа Ольош. – *Ынде кудыжо мыйын, кудыжо тендан, кузе палем?*

кумыннан чумыр чотым рашемдыман. Вара тиде числа гыч когыннан погымым кудалтыман. Коктынжо ме шудö кандашым погена. Кодшыжо – Ольошын.

– *Молодец, Мичу. Копшанге уроклан «вызытан» отметкым шындем, –* воштылал пелешта Элексей.

– *А мыланем могайым? –* вуйжым кумык ыштен йодеш Ольош.

– *Тылатат «вызытаным» шындем. Школышкат от кошт, а лу марте шотлен моштет.*

– *Тау, кочай! –* куанен кычкыралеш ньога.

Тылеч вара Ольош школыш кайыме кечым вучаш тунгалеш. Математике предметым сайын тунемаш товатла.

Владимир ЕГОРОВ.

Снимкыште: Ваня Алексеев ден Кирилл Иванов (Морко, Эгерсола).

Фотом еш архив гыч налме.

Телылан ямдылалтына

Кенжеж каникул тўналын гынат, мўнгыштў канен кияш огына ярсе. Кажне кечын школ пакчаште тыршена, дежурствыш коштына (снимкыште). Дежурный туныктышына – Елена Валериановна. Ме школ пакчаште тўрлў сомылым шуктена: шўкшудым

кўрына, вўдым шавена, кешыр ден йошкарушменым пушкыдемдена. Телылан ямдылалтына. Мыланем дежурствыш кошташ келша. Вара телым тамле боршым кочкына.

**Диана СЕРГЕЕВА.
Морко, Шўргыял.**

Фотом школ архив гыч налме.

Историйым шергалына

1943 ий 12 июльышто Кугу Ачамланде саргодым Прохоровка посёлко (Белгород кундем) воктене совет да германский армий-влак коклаште танк дене кугу крeдалмаш лийын.

1410 ий 15 июльышто руш войска да тудын союзникше-шамыч Грювальд (Польша) воктене крeдалмаште немыч рыцарь-влакым сeгеныт.

Шотыш налза!

Шокшо игечылан куанен, канышдам пайдалын эртарыза. Но тыгодым лўдыкшыдымылык правил-влакым шарныза да канаш-шамычым шотыш налза.

- Вўдым шуырак йўза.
- Пакчасаскам, фруктым утларак кочса.
- Чўчкыдын мушкылтса, юалгырак вўдан душ йымалне шогаш лиеш.
- Волгыдо тўсан вургемым чийыза.
- Неле пашам ышташ ида тырше.

● Уремыш лектыда гын, вуйчием лийже.

● Кечыйол деч аралыше кремным кучылтса.

У р е м ы ш т е ўмылыштў лияш тыршыза.

Кондиционерым моштен кучылтса, уке гын, черланаш лиеш.

Температурым иканаште чот ида вашталте.

10-17 шагат гутлаште уремыш лекташ ида тырше.

Шўвырон

Шовын шўвырон Ыле ондак шон.
Олым пырче гоч Легылден тўргоч.
Кушко-кушко...
Кўшкў, кўшкў
Лай юж кўзыкта,
Пўрдын модыкта.
Шонанпыл сўрет
Шўвыронгыштет
Модо-модо...
Кодо-кодо
Шыргыж куанен,
Кидым рўзалтен.
Араван йоча
Вуй нўлтен онча.
Шерге-шерге...
Шовын шўвырон –
Кечыонготом.

Т.ОЧЕЕВА.

*Кечыонготом – планет (авт.).

Калык пале

- ✓ Вараксим-влак ўлык-кўш чонештылыт – кугу мардежлан.
- ✓ Кечывалым омо пеш пызыра гын, йўр толеш.

0+

Марий Эл Республикасы «Марий Эл» увер агентстве» КАУ.
Директор – Е.И.КУЗНЕЦОВ.
Тўн редактор – А.Н.ГРИГОРЬЕВА.

Индекс П4696.
Тираж 1550 экз.
Заказ
Формат – А-4-8.

Учредитель-влак:
Марий Эл Республикасы Тўвыра, печатда калык-влакын пашашт шотышто министерстве, Марий Эл Республикасы «Марий Эл» увер агентстве» КАУ.

Редакций да издатель: Марий Эл Республикасы «Марий Эл» увер агентстве» КАУ, 424006, Йошкар-Ола, СССР Вооружённый Вийын 70-ше идалькыше урем, 20-шо пўрт. Тел. 8(8362) 45-22-82.

Газетым редакцийште погымо да верстатлыме, «Марий Эл Республикасы Правительствын типографийже» ООО-што ямде оригинал-макет гыч савыктыме.
Типографийын адресше: 424000, Йошкар-Ола, Комсомольский урем, 112.

Печатьыш пумы жап – 14-00, фактически – 13-00.

Авторын да редакцийын шонымашышт тўрлў лийын кертят. Сервыш-влак мўнгеш огыт колталт. Ак – кутырен келшыме почеш.

https://vk.com/yamde_lii
<https://t.me/yamdelii>
yamde_lii@mail.ru
yamdelii@mediamari.ru (автор-влаклан)
Сайтын адресше: ямделий.рф

Газетым Кыл, информационный технологий да массовый коммуникаций сферым эскериме шотышто федеральный службын Юл кундем федеральный округысо управленийыште регистрироватлыме.
Номер – ПИ № ТУ52-01404, 2023 ий 22 сентябрьыште пумы.

Конкурс

Пеледыш гай улына

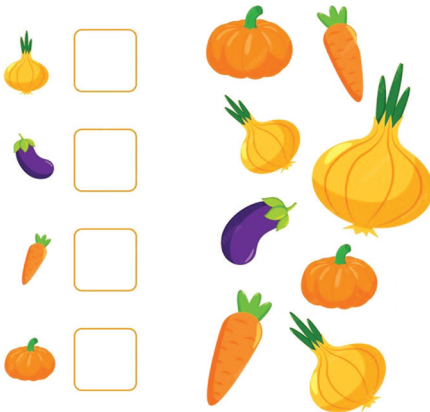
Кенже пагытым чот вученна. Тудо куандарыше шуко у татым конда. Йырваш кайык-влак мурат, түрлө түсан лыве-шамыч чонештылыт, а пеледышыже могай гына ок пелед. Теве мяят, ош висвисым поген, шольымлан вуйшүдышым ыштем. Пеледыш лонгаште шкежат пеледышла веле койына. Тыге модын-воштыл, юарлен кенжеж канышнам эртарена.

Настя ден Андрей СОЛОВЬЁВЫТ.
У Торъял, Токтарсола.

Анна АЛЕКСЕЕВА.
Шернур, Торешкүвар.

Шотлыза.

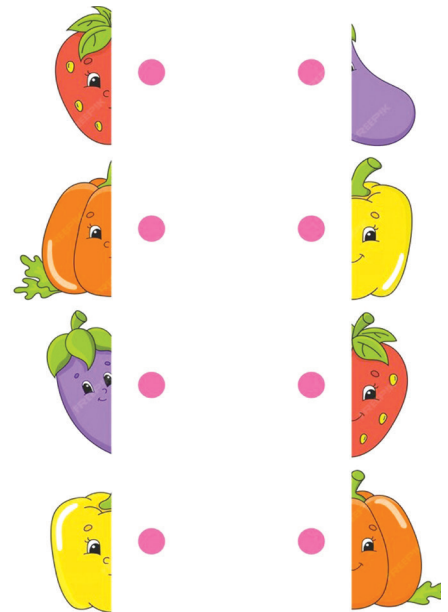

Тутло емыж

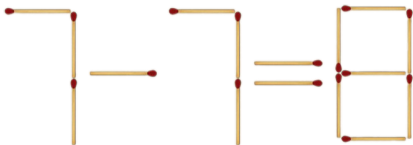
Кенжеж – емыж-саскалан поян пагыт. Кодшо кечылаште мый снегым погаш мийышым. Тиде тутло саскаже олыкышто йошкар постола веле коеш. Ёмылан верыште снеге лёза, шолдыра, а тура кечыйол йымалне тыгыдырак. Погымо годым пич шокшо гынат, пелен кондымо атым темыде кайыме ок шу. Мёнгышкө кок литрым поген кондышым. Телым, кенжежын ик сылне татшым шарналтен, тутло сийым кочкаш тўналына.

Юля ЯГОДАРОВА.
Советский, Кельмаксола.

Саска-влакым келшыше ужашышт дене ушыза.

Ик шырпым верже дене вашталтен, чын вашмутым ыштыза.

Тушто-влак.

? Ер гоч пашмам ыштем, тошкалаш ом тошт.
? Шке ок кой – мўгырен-мўгырен шортеш.

Сўретым чиялтыза.

Шоншо-влаклан кочкыш деке миен шуаш полшыза.

